

ВЗАЄМОІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

*Сьомич М.І., к. держ. упр., доцент
Полтавська державна аграрна академія,
Дячков Д.В., к. е. н.
Полтавська державна аграрна академія*

Початок третього тисячоліття відзначився появою нового типу суспільства – інформаційного, в якому основним стратегічним ресурсом стає інформація. Вплив, який здійснюють інформаційні процеси на всі сфери життя суспільства, актуалізує найважливіші питання соціального буття, зокрема питання інформаційної взаємодії, включаючи боротьбу за інформаційний простір і протидію різного роду інформаційним загрозам. У зв'язку з цим, не може не змінюватися ситуація щодо дослідження ціннісної орієнтації особистості, її інформаційної компетенції та інформаційної безпеки.

Аналіз дослідження проблеми інформаційної безпеки засвідчив, що, незважаючи на значний інтерес до проблеми, її вивчення має переважно техніко-прикладний характер, орієнтований на вирішення конкретних науково-технічних завдань. Лише в небагатьох роботах актуалізується соціально-культурологічний аспект проблеми інформаційної безпеки, забезпечення цілісності, достовірності та доступності культурно-історичної інформації, відсутності ефективної методики вирішення конкретних задач сфери інформаційної культури, що потребує системного вивчення [1, 5].

В сучасних умовах, необхідним є створення розвиненого механізму саморегуляції суспільства, здатного виявляти, передбачати кризові ситуації, протидіяти загостренню соціальних суперечностей і проблем, вирішувати їх, виходячи з принципів і закономірностей інформаційного суспільства. Таким механізмом соціальної еволюції, що забезпечує саморегулювання і самоврядування політичної, ідеологічної, інформаційної громадських підсистем є інформаційна культура.

Основні порушення інформаційної безпеки в контексті інформаційної культури можна розділити на три групи: проблеми гуманітарного характеру, проблеми економічного і юридичного характеру, проблеми політичного характеру (рис. 1) [1].

Розгляд інформаційної культури розкриває одну із складових культури, пов'язану з інформаційним аспектом життя людей. Значення цієї складової в інформаційному суспільстві безперервно підвищується, оскільки схожість інформаційних потоків навколо будь-якої особистості настільки велика, різноманітна і розгалужена, що вимагає пізнання законів інформаційного середовища, знань та вмінь орієнтуватися в інформаційних потоках.

Зазначених проблем можна уникнути, якщо розглядати питання інформаційної безпеки при навчанні основ інформаційної культури, включати в перелік системоутворюючих компонентів поняття «інформаційна культура» елементів інформаційної безпеки, якими сьогодні повинен володіти не тільки

фахівець в області захисту інформації, але і кожен суспільно свідомий громадянин [3].

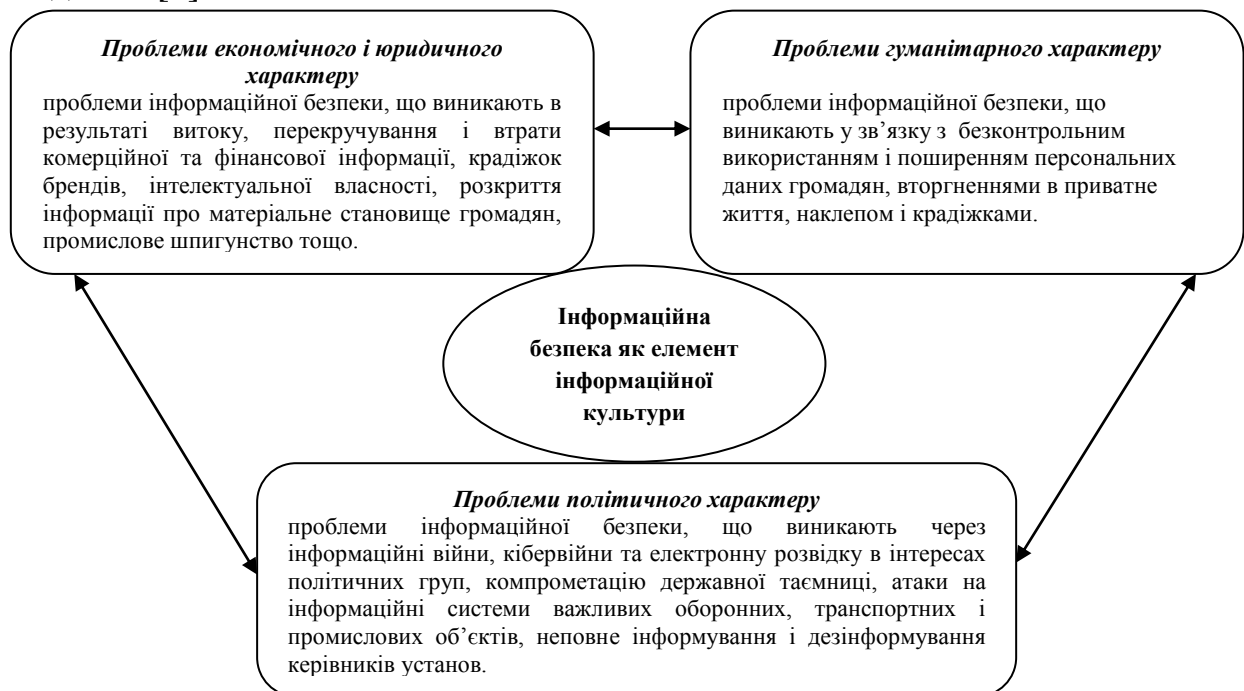

Рис.1. Основні групи проблем інформаційної безпеки в контексті інформаційної культури [розроблено на основі 2, 4]

Рішення проблем забезпечення інформаційної безпеки в контексті інформаційної культури, має носити комплексний системний характер і здійснюватися на різних рівнях останньої (рис. 2).

Рис. 2. Рівні інформаційної культури в процесі формування інформаційної безпеки

Одночасно всі ці елементи інформаційної культури є як в загальній культурі особистості, так і в культурі праці, побуту, спілкування, політичній культурі, моральній та інших її різновидах, залежно від ролі культурної інформації в розвитку і вихованні особистості. Розглядаючи інформаційну культуру в зазначеному аспекті доцільно визначити її як інструмент адаптації особистості до умов зовнішнього середовища, спосіб гармонізації внутрішнього світу людини в процесі освоєння всього обсягу соціально значимої культурної інформації [3].

В якості компонентів інформаційної культури можна виділити:

сукупність знань, умінь і навичок, необхідних для існування в світі культурної інформації;

спосіб життєдіяльності людини в інформаційному суспільстві;

методику оперування видами культурної інформації;

методологію і світогляд інформаційного суспільства [1, 3].

Таким чином, сучасне інформаційне середовище є чинником, який вимагає фундаментально нової адаптації людини, формування нового типу культури – інформаційної. Специфіка сучасного інформаційного середовища призводить до корекції існуючих природних та соціальних механізмів адаптації людини і вироблення інформаційно-культурних цінностей. Інформаційні технології, ставши базисом сучасної цивілізації, змінюють не просто якість і зміст життя сучасної людини, вони загрожують трансформувати сам спосіб її існування у світі. Крім того, в інформаційному суспільстві актуалізуються апробації нових моделей поведінки і реакції на певні соціальні практики й подальше застосування цих моделей в умовах вже невіртуальної, а константної реальності.

Література:

1. Алиева М. Ф. Информационная безопасность как элемент информационной культуры / М. Ф. Алиева // Вестник Адыгейского государственного университета. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://vestnik.adygnet.ru/files/2013.1/2320/aliyeva2013_1.pdf

2. Астахова Л. В. Сущность понятия «Культура информационной безопасности» и ее формирование у студентов ВУЗА / Л. В. Астахова // Экономика. Информатика. Безопасность. Сборник научных трудов Международной научно-практической конференции. – Челябинск: Изд-во ЮУрГУ. – 2007. – С. 93-99.

3. Дзьобань О. П. Інформаційне насильство та безпека: світоглядно-правові аспекти: монографія / О. П. Дзьобань, В. Г. Пилипчук, за заг. ред. проф. В. Г. Пилипчука. – Харків: Майдан, 2011. – 244 с.

4. Прудникова О. В. Інформаційна культура: концептуальні засади та світоглядний сенс: монографія / О. В. Прудникова. – Х.: Право, 2015. – 352 с.

5. Тубеева Ф. К. Проблемы формирования информационной культуры специалистов в сфере образования на примере логопедов / Ф. К. Тубеева // Научный интернет-журнал «Мир науки». – 2014. – Вып.2. – С. 4-12.